

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**



Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи регіоналістики

Освітня програма **Географія**

Спеціальність **106 Географія**

Галузь знань **10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол №8 від
“28” лютого 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи регіоналістики
Освітня програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4/7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Метою викладання дисципліни «Основи регіоналістики» є: формування в студентів уявлення про концепцію раціональної територіальної організації суспільства.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Основи регіоналістики» є:

- оволодіння теоретичними знаннями з дисципліни;
- вільне володіння базовими поняттями територіальної організації суспільства;
- оволодіння методами описового, картографічного, статистичного, графічного, порівняльно-географічного та ін. методів опрацювання економіко- і соціально-географічних баз даних;
- ознайомитися із геоплануванням – конструктивним напрямком в сучасній географії;
- розуміння основ регіональної політики в ЄС;
- встановлення базових характеристик регіональної політики в Україні.

Компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. - Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища та феномени природного і антропогенного походження застосовуючи відповідні картографічні та геоінформаційні методи. - Здатність аналізувати, синтезувати, оцінювати, щоб виявляти проблеми організації туристичної діяльності, природокористування і виробляти рішення щодо їх усунення. - Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.

Програмні результати навчання:

- Пояснювати особливості організації географічного простору. - Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. - Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер. - Поглиблені знання принципів стійкого регіонального розвитку, здатність планувати, організовувати та реалізувати оптимізаційні заходи в практичній природоохоронній, туристичній діяльності та у процесі зонування міських та сільських територій.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Значення регіональної політики в ЄС.	Ознайомитись з такими поняттями: 1. Територіальна організація як наскрізний принцип життєдіяльності населення. 2. Регіоналізація – головна складова територіальної організації населення і господарства Європейського Союзу. 3. Передумови і чинники єдиної регіональної політики Європейського Союзу. 4. Підтримка розвитку територіальних громад в ЄС.	Питання тести
2.	Регіоналізація України і регіональна політика.	Ознайомитись з такими поняттями: 1. Базові поняття: регіон, регіоналізація, регіональна економіка, регіональна політика. 2. Досвід регіоналізації України. 3. Суспільно-географічні складові регіоналізації країни.	Питання тести
3.	Природноресурсний потенціал. Територія. Географічне положення.	Ознайомитись з такими темами: 1. Природно-ресурсний і біосферний потенціал регіонів. 2. Територія як універсальний географічний ресурс. 3. Демографічна ємність території. 4. Потенціал географічного положення регіонів.	Питання тести
4.	Проблеми становлення державної та регіональної демографічної політики.	Знати поняття: 1. Нові підходи до управління демографічним розвитком країни. 2. Методи формалізації та параметризації якісних характеристик геодемографічних процесів. 3. Структурно-вікові деформації у регіональних геодемографічних процесах. 4. Становлення державної демографічної політики в Україні. 5. Методологічні принципи і засади регіональної геодемографічної політики.	Питання тести

5.	Структура господарства регіонів.	Знати поняття: 1. Структура господарства: зміст і функції поняття. 2. Структура господарства. Основні економічні пропорції.	Питання тести
6.	Порівняльний аналіз структур господарств регіонів Європи.	Ознайомитись з: 1. Загальна схема галузевої структури господарства. 2. Галузева рубрикація промисловості, сільського господарства, транспорту.	Питання
7.	Функціональна структура господарства регіонів.	Знати поняття: 1. Складові функціональної структури регіональних господарських комплексів. 2. Систематика господарства за енерговиробничими циклами. 3. Міжгалузеві комплекси. 4. Структурування господарства за видами економічної діяльності.	Питання тести
8.	Спеціалізація господарства. Частина 1.	Володіти знаннями про: 1. Зміст поняття «спеціалізація господарства». 2. Табличні методи визначення спеціалізації господарства: традиційні підходи.	Питання тести
9.	Спеціалізація господарства. Частина 2.	Володіти знаннями про: 1. Визначення спеціалізації господарства методами коефіцієнтів: нові підходи. 2. Методика аналізу спеціалізації регіонів за В. Айзардом.	Питання тести
10.	Форми суспільної та територіальної організації виробництва.	Володіти знаннями про: 1. Схеми галузевого і територіального управління економікою. 2. Форми суспільної організації виробництва. 3. Форми територіальної організації виробництва. 4. Територіальна організація промисловості.	Питання тести
11.	АТУ України та її регіоналізація.	Володіти знаннями про: 1. Адміністративно-територіальний поділ країни і його недоліки. 2. Адміністративно-територіальний устрій України: історико-географічний огляд. 3. Напрямки і механізми вдосконалення адміністративно-територіального устрою України. 4. Суспільно-географічні концепції та підходи у дослідженні адміністративно-територіального устрою.	Питання тести
12.	Планування територій регіонів.	Володіти знаннями про: 1. Геопланування – конструктивний напрям сучасної географії. 2. Генеральна схема планування території України. 3. Цільові настанови геопланування регіонів. 4. Методичні засади геопланування регіонів.	Питання тести

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: форма контролю – залік: поточний контроль – 100 балів.
---	---

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	10
Практична робота	30
Самостійна робота	10
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	
Разом	100

Вид навчальної роботи	Поточний контроль									
	Лекції 1-4	Лекції 5-8	Практичне заняття 1-3	Практичне заняття 4-7	Практичне заняття 8-10	Практичне заняття 11-13	Практичне заняття 14-16	Практичне заняття 17-18		Самостійна робота
Кількість балів	5	5	5	5	5	5	5	5		10

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);

- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист практичної роботи;
- Презентації
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 1 бал),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 0,5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 2 бали)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет, доступ до інтернету	Проектор, настінні карти, атласи, схеми
Література:	
<p>1. Аванесова Н. Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка [Текст] : підручник / Н. Е. Аванесова ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Щедра садиба плюс, 2015. - 223 с</p> <p>2. Дністрянський М.С. Політична географія України: навчальний посібник / М.С. Дністрянський. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 348 с.</p> <p>3. Заставецька Л. Б. Системи розселення і геопросторові проблеми вдосконалення адміністративно-територіального устрою України [Текст] : монографія / Л. Б. Заставецька ; [наук. ред. Шаблій О. І.] ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. - Т. : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. - 331 с.</p> <p>4. Мезенцев К. В. Суспільно-географічне прогнозування регіонального розвитку [Текст] : монографія / К. В. Мезенцев ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2005. - 253 с. 5. Сонько С.П., Кулішов В.В., Мустафін В.І. Ринок і регіоналістика: навчальний посібник. – Київ, 2002. – 408 с.</p>	

6. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 372 с.

Допоміжна:

1. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стратегування регіонального розвитку на засадах смарт-спеціалізації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І.З. Львів, ІРД НАНУ. 2020. 141 с.
2. Стратегія розвитку Івано-Франківської області до 2027 року [Електронний ресурс] // Законодавство України. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.if.gov.ua/news/47474>
3. Методологія планування регіонального розвитку в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf
4. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України — Одеса : Атлант VOI COIU, 2019. — 241 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-магістр-014-07/навчальний-план_середня-освіта_геогра-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні
--------------------------	--

	пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного понеділка в 17.00
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 10 балів

Викладач _____